

Ko nga kupu whakamutunga ake a Ngata he tono atu ki Te Pirimia kia tahuri Te Kawanatanga ki te whakakaha i nga tangata e mau ana te mohio ki nga mahi whakairo a Te Maori me era atu taonga e kore haere nei.

Kei era atu moutere nunui o te ao ko nga Miriona nga tangata e whakatupu ana i enei tu mahi, otira i te kore o era tu momo tangata i konei na reira ia ka tono atu ki Te Kawanatanga kia riro māna e whakakaha e tautoko enei mahi.

NGA WHAKAUTU A TE PIRIMIA

(HON. J. G. COATES).

KO nga kupu a Ngata e pa nei ki nga mahi whakairo Maori ara kia awhina Te Kawanatanga, taku kupu kei te pai ra te mahi a te ropu "The Maori Ethnological Board," a kaore hoki e hopohopo taku kupu, ae ka awhina Te Kawanatanga i tena putake. Ka ata haere te mahi i tena take, otira i te mea e tika ana kia manaakitia nga tikanga o n-hera. Kaore i mua iho, a no tenei ra rawa katahi ano ka ata marama te whakatakoto mai i nga tikanga e pa ana ki te Iwi Maori. Kaore i roa rawa te putanga i roto i nga nupepa kei te heke haere te iwi Maori. He maha o nga tangata matau i tuku korero ki nga nupepa i ki kaore e roa kua ngaro te iwi Maori. Kei te tumanako ahau kia kite taua hunga na ratou nei aua korero i te he o a ratou korero, a kia haere mai ki te whakatakoto i tetahi tikanga e taea ai te hanga tetahi ahuatanga mo te hunga e piki haere nei te nui o te iwi Maori. Kei te whakaae ake tōku ngakau tera e oti etahi tikanga hei tautoko i te iwi kia piki haere tonu te kaha me te ora. Mo nga korero a Pititi Huata e taha rua ana nga mata o taua hoari. Mehemea pea i kore te pakeha e tae mai penei kua ngaro noatu koutou i a koutou ano te patupatu, otira kanui nga take e tika ana kia tirotirohia. Te putake whakanohonoho i nga hoia Maori tetahi o aua putake. E tika ana hoki kia penei te korero, he wai-marie rawa te korenga e riro mai he whenua i etahi o aua hoia i te wa e tino nui nei te utu o te whenua. Na reira hoki i pa ai te aitua ki etahi o ratou. Kaore i tika kia whakaititia iho te ahua o Te Hoia Maori i te pakeha notemea i tu tahi atu ia me te pakeha ki te arai i te hoa riri i te wa o te pakanga. E tika ana kia rite te whakanui i a raua tahi. Ka ata tirohia marika tia tetahi ahua e tae ai te whakanoho, i te hoia Maori ki runga i nga whenua. He putake nui tenei e pa ana kaore ki katea o te iwi anake, engari ki te tamaiti takitahi o taua ropu katoa.

Otira kaore i tika kia tonoa tetahi mea mo te kore noaiho. Kaore hoki i tika kia hoatu he miriona ma koutou hei moumou noa iho, ka he ki te motu a kia koutou ano hoki. Kia mohio mai koutou kaore he honore o te whiwhi taonga mehemea